

confirmata est in bosio et voluntas demonum obstinata est in malo. Causam autem huius obstinationis non oportet accipere ex gravitate culpe sed ex conditione nature seu status. quia ut dicit Hug. li. de fide ad Petru. Sic deus creavit angelos ut qui vellet perpetuo boni essent qui autem nollet nunquam eos diuino munere repararet. Dicitur in eternum demones obstinati luent penam nequicie sue a quibus nos liberet christus redemptor benignus Amen.

Sermo quartus de bello quod continue geritur inter demones et homines.

Dominus in cotidiana frequentique pugna cum angelis malis que nos temptare non desinunt ut peccatores eorum tandem iungamur societati. Ex hoc petri. i. epist. c. ij. dicebat. Dobrii estote et vigilate. quia aduersarius vester dyabolus tamquam leo rugiens circuit querens quem deuoret. Cui resistite fortes in fide. Et etiam sancta in officio apostolorum nos sic ammonet. Estote fortes in bello et pugnate cum antiquo serpente et accipietis regnum eternum. Quia tamen plerique quandoque diffidunt nec arbitrantur se posse demonum effugere mil-

le nocendi modos. sicque in pessima peccata labuntur. Idcirco in hoc sermone aliqua de ipsis demonibus aperiemus. quibus intellectus poterit quilibet animi vires assumere ad pugnam dum strenue cum illis qui nostram conditionem percutant. de quibus tanta misteria erunt declaranda

Primum de presidencia

Secundum potentie

Tercium resistencie

De presidencia demonum et qualiter omnia disponunt ad interitum hominum

Capitulum primum

Habent demones in se deputata maledictionis officia et curia que prout ordinant ad trahendum homines ut dei precepta transgrediantur. Imperant superiores et inferiores obediunt. Sed per huius partis clariorem notitiam de presidencia demonum locutura consideremus illam secundum triplicem respectum.

Primo respectu angelorum malorum

Secundo respectu angelorum bonorum.

Tercio respectu corporum superiorum.

Qualiter demones presunt

Drimo consideremus presidenciam demonum respectu ipsorum angelorum locum malorum. Utrum scilicet inter eos sit prelatus. Et arguunt

quidam quod non. **P**rimo quod omnis
prelacio est secundum aliquem ordinem
iusticie. **S**ed demones totaliter
a iusticia ceciderunt. ergo in eis non
est prelacio. **S**ecundo ubi non est obe-
dientia et subiectio. non est prela-
cio. hec autem sine concordia esse
non possunt que in demonibus nulla
est. secundum illud puerb. xiiij. **I**nter
superbos semper sunt iurgia. er-
go in demonibus non est prelacio.
Tercio si in demonibus esset aliquis
prelacio aut hoc pertineret ad eo-
rum naturam aut ad eorum cul-
pam vel penam. **N**on ad eorum
naturam quia subiectio et seru-
tus non est ex natura. sed ex pec-
cato subsecuta. nec pertinet ad
culpam vel penam quia sic supe-
tiores demones qui magis pec-
tauerunt inferioribus subdren-
tur. non ergo est prelacio in demo-
nibus. **I**n contrarium est ipsa
veritas. **N**am glo. i. ad cor. xv.
dicit. **Q**uandiu mundus durat an-
geli angelis homines hominibus
et demones demonibus presunt.
Prelacio quare inter demones est
prelacio. secundum **T**ho. q. et. q. actio
sequitur naturam rei quocumque
quod nature sunt ordinate oportet
quod etiam actiones subinuenem or-
dinentur sicut patet in rebus cor-
poralibus. **Q**uia enim inferiora cor-
pora naturali ordine sunt infra
celestia corpora actiones et mo-
tus eorum subduntur actionibus

et motibus celestium corporum. ma-
nifestum est autem quod demonum
quidam naturali ordine sub alijs
constituuntur. unde et ac-
tiones eorum sunt sub actionibus
superiorum et hoc est quod ratione
prelacionis factum. ut scilicet actio subdi-
ti subdatur actioni prelati. **P**er
igitur ipsa naturalis demonum
dispositio requirit quod in eis sit pre-
lacio. **C**onuenit etiam hoc diu-
ne sapientie que nihil inordinatum
relinquit que attingit a fine usque
ad finem fortiter et disponit omnia
suauiter ut dicitur sapientie. viij.

Ad primum ergo dicendum
quod prelacio demonum non fun-
datur super eorum iusticia. sed
super iusticia dei cuncta ordi-
nantis.

Ad secundum dicendum quod
concordia demonum qua quidam
alijs obediunt non est ex amicitia
quam inter se habeant. sed
ex communi nequicia qua homi-
nes odiunt et dei iusticie repu-
gnant. **E**st enim proprium ho-
minum impiorum ut eis se ad-
iungant et subiciant ad propriam
nequiciam exequendam quam
potiores viribus vident.

Ad tertium dicendum quod
demones non sunt equales secundum
naturam. unde in eis scilicet demo-
nibus est naturalis prelacio quod
in hominibus non contingit qui

natura sunt pares. quod autem superioribus inferioribus subdantur non est ad bonum superiorum. sed magis ad malum eorum. quia cum mala facere maxime ad miseriam pertineat preesse in malis est et magis miserum.

Qualiter angeli boni habent prelationem super demones

Secundo consideremus prelationem demonum respectu angelorum bonorum. Vbi videndum erit an boni angeli habeant prelationem super malos. et possit argui quod non. pro quia prelatio angelorum prelatio attenditur secundum illuminationes. sed mali angeli cum sint tenebre non illuminantur a bonis. ergo boni angeli non habent prelationem super malos. Secundo ad negligentiam prelatio videtur ea que per subditos male fiunt. Sicut patet. lxxxij. di. c. Error. c. Consentire. c. Quod enim prodest. lxxxij. di. c. Peruenit. lxxxvi. di. c. Facientis. ij. q. vij. c. Negligere. xvij. q. ij. c. Si quis. xxij. q. ij. c. Qui potest. exte. d. homicidio. c. Sicut dignum. Sed demones multa mala faciunt. si ergo subfuit prelatio bonorum angelorum videtur in angelis bonis esse aliqua negligentia quod est inco-

ueniens. Tercio prelatio angelorum sequitur nature ordinem. sed si demones de singulis ordinibus cederunt ut communiter dicitur quia ipsi et si non fuerunt in ordinibus simpliciter. fuerunt tamen secundum quod in quantum erant alii qui dispositi si steterunt esse de uno ordine alii de alio secundum naturam dispositionem suorum naturalium. Dicuntur demones multis bonis angelis sunt superiores ordine nature. non ergo boni angeli prelationem habent super omnes malos. Contra istos est auctoritas Augustini. qui tertio de trinitate ait. Spiritus vite de se totus atque peccator regitur per spiritum vite rationale primum bonum et iustum. et Gregorius dicit quod potestates dicuntur angeli. quorum ditioni virtutes aduersae subiecte sunt. Rndet Tho. ubi supra quod totus ordo prelatio primus et originaliter est in deo et participatur a creaturis secundum quod deo magis appropinquat. Illa enim habet que sunt perfecti enim creature super alias influentes et deo propinquiores. Maxima autem perfectio et quam maxime deo appropinquatur est creaturarum fruendum deo. sicut sunt sancti angeli. qui perfectione demones priuatur et ideo boni angeli super malos prelationem habent et per eos

reguntur. **A**d primum ergo dicendum quod per sanctos angelos multa de diuinis misteriis de demonibus reuelantur cum diuina iusticia exigat ut per demones aliqua fiant vel ad punitionem malorum vel ad exercitacionem bonorum. Sicut in rebus humanis assessores iudicis reuelant totibus eius sententias. Huiusmodi autem reuelaciones si ad angelos reuelantes competunt illuminaciones sunt qui ordinant eas ad deum. ex parte vero demonum non sunt illuminaciones quia eas in deum non ordinant sed ad exactionem proprie iniquitatis. **A**d secundum dicendum quod sancti angeli sunt ministri diuine sapientie. unde sicut diuina sapientia permittit aliqua mala fieri per malos angelos vel homines propter bona que ex eis elicit. ita et boni angeli non totaliter prohibent malos a nocendo. **A**d tertium dicendum quod angelus qui est inferiori ordine nature preest demonibus quibus superioribus ordine nature quia virtus diuine iusticie cui inherent boni angeli potior est quam virtus naturalis angelorum. unde et apud homines spiritualis iudicat omnia ut dicitur prima ad corinthios. ij.

Quod demones non subduntur

actiombus corporum celestium

Tertio consideremus presenciam demonum respectu corporum superiorum ubi disputandum est utrum demones subdantur actiombus corporum celestium. Et quidam contendunt quod sic. Primum quia demones sunt certa augmenta lune aliquos homines vexant qui propter hoc lunaticum vocantur. ut patet **Marcii. iij. et. xij.** Sed hoc non esset nisi corporibus celestibus subiacerent. ergo subiacent actiombus celestium corporum. Secundo nigromantici obseruant certas constellationes ad inuocandos demones quod non facerent si demones corporibus celestibus non subderentur. Tertio celestia corpora virtuosiora sunt quam inferiora sed quibusdam inferioribus corporibus demones arcentur scilicet herbis lapidibus et somis quibusdam ac uerbis ut a porphirio dictum **Aug.** introducit. x. de ciuitate dei. g. merito magis demones subduntur actiombus celestium corporum. Contra ista omnia est ipsa ratio. Nam demones sunt superiores ordine nature quam corpora celestia. Agens autem est superius patiente. ut **Aug.** dicit **xij. super gen.** ad **lra.** Cum ergo demones sint substantie intellectuales

corporibus non videntur. patet quod non
 subducitur ad actionem corporum celestium
 nec per se nec per accidens nec directe
 nec indirecte. Ad primam respondet **Thom.** q. **cxvii.** par-
 tis. quod demones secundum certa aug-
 menta lune contingit vexare pro-
 pter duo. Primo quidem ad hoc quod
 infametur creatura dei scilicet lunam
 ut **Crisostomus** et **Iheronimus** dicunt. Secundo
 quia cum non possint operari nisi me-
 dianibus naturalibus virtuti-
 bus ut dicitur in suis operibus
 considerant corporum aptitudines
 ad effectus intentos manifestum
 est quod cerebrum est humidissimum
 omnium partium corporis. ut **Aristoteles**
 dicit. et ideo maxime subij-
 citur operacioni lune que ex sua
 proprietate habet mouere humo-
 re. In cerebro autem perficiuntur vi-
 res animales. et ideo demones
 secundum certa augmenta lune per-
 turbant hominis fantasiam quando
 considerant cerebrum esse ad hoc dis-
 positum. Ad secundum dicit **Thom.** quod
 demones aduocati in certis co-
 stellacionibus veniunt propter duo.
 Primum ut homines in hunc erro-
 rem inducant quod credant aliquod
 numen esse in stellis. Secundo quia
 considerant secundum aliquas certas co-
 stellaciones materiam corporalem
 esse magis dispositam ad effectum
 pro quibus aduocant. Ad secun-
 dum vero dicit **Augustinus** x. vel xi. de ci-
 uitate dei. quod demones alia sunt
 per vana genera lapidum herba-

rum lignorum animalium car-
 minum rituum non ut animalia ab eis
 sed ut spiritus signis in quantum hec
 eis exhibentur in signum honoris
 diuini cuius ipsi sunt cupidi. nam
 ut dicitur. **xxvi. q. v. c.** Nec mi-
 rum. Ad hoc imitatur dyabolus
 ut adoretur quasi deus

**De potentia demonum que su-
 perat secundum naturam omnem potentiam
 hominum**

Capitulum secundum

Ad potentiam demonum
 iam sermo non vertendus
 est. Equidem vix potest
 credere multi que de illa veracis-
 sime sunt conscripta. verum tamen
 preterea que sancti doctores di-
 cunt ad sunt cotidiana exempla
 eorum qui magicis artibus inuolu-
 ti stupida et ineffabilia quodam
 modo operari videntur. Has ar-
 tes ut **Isidorus** inquit. viij. li-
 ethimo. Primus inuenit **3. c.**
astes rex **Bactrianorum** quem **Ni-
 nus rex** **Assyriorum** interfecit. De
 quo etiam **Augustinus** li. **xxi.** de ci. dei
c. xiiij. asserit. quod quando natus est pri-
 mo visit. Inmiscuit se homini ar-
 tibus demones et permittere do-
 fuerunt que homines facere nullo
 pacto possent ut tamen ista magis
 nobis innotescant consideranda
 notis. occurrit potentia demo-
 num secundum triplicem respectum

Primo respectu miraculorum
Secundo respectu delusionum
Tercio respectu vexationum

Quod demones quibus non possunt
facere miracula, possunt tamen
facere vera opera supra facultatem
hominum.

Primo consideranda est demonum
potentia respectu miraculorum. **U**bi a docto
ribus disputatur utrum demones
possint miracula facere. Et respondet
Alexander in .ij. volumine summe
et Thome .i. parte .q. cxliij. quod si
miraculum proprie accipitur demones
miracula facere non possunt nec
aliqua creatura sed solus deus.
quod miraculum proprie dicitur quod fit
propter ordinem totius nature create
sub quo ordine omnis virtus create
continetur. Dicitur tamen
quandoque miraculum large quod ex-
cedit humanam facultatem et
considerationem et sic demones possunt
facere miracula que scilicet homines
mirantur in quantum eorum facultatem
et cognitionem excedunt. **N**on
omnis homo in quantum facit aliquid
quod quod est supra facultatem
et cognitionem alterius ducit a
lium in admirationem sui operis
ut quodammodo videatur miraculum
operari. **D**icendum tamen
quod quibus huiusmodi opera demonum
que mirabilia videntur ad

veram rationem miraculi non per-
tingat. fuit tamen quibus vere res.
sicut magi pharaonis per virtu-
tem demonum veros serpentes
et ranas fecerunt. **E**t sicut quando
ignis de celo cecidit et familia
Job cum gregibus pecorum uno
impetu absumpsit et turbo do-
mum deiiciens filios eius occidit.
Dic etiam de demonibus operanti-
bus factum est ut terre athene
summo vastarentur aquis. **R**efert
Augustinus .xviij. libro de civitate dei .c.
ix. quod postquam condite fuerunt athe-
ne ut athene vocarentur quod ceres
te nomen a minerva est que grece
athena dicitur. **H**anc causam
Varro indicat. **C**um apparuisset
illuc repente obvia arbor et alio lo-
co aqua erupisset regem prodigia
ista mouere. **E**t misit ad apollinem
delicum sciscitandum quid
intelligendum esset quid res facerent.
Ille respondit quod olea mi-
nerua significaret vnda neptunum
eo quod esset in civium potestate
ex cuius potius nomine duorum
deorum quorum illa signa
essent civitas vocaretur. **I**sto autem
tempore oraculo accepto civis om-
nes utriusque sexus. **N**os enim
tunc in eisdem locis erat ut etiam
femine publicis consultationibus
interessent ad ferendum suffragium
conuocauit. **C**onsulta igitur
multitudine mares pro
neptuno, femine pro minerva

tulere sententias. et quia plus
 vna inuenta est feminar. **M**i
 nerua viat. **T**uc neptunus ira
 tus marinis fluidib9 estuātib9
 terras atlxemensiū populatus ē
 quomā spergere lacus quasi
 bet aquas difficile demonibus
 nō est. **H**ec aug. sequit̄ **T**ho.
 vbi supra qd̄ quīs materia cor
 poralis nō obediāt angelis bo
 nis seu mal̄ ad nutum nec de
 monis sua virtute possint trā s
 mutare materias de forma i for
 mam. pnt tamen adhibere que
 dam semina que in climatibus
 mūdi inueniūtur ad aliquos ef
 fectus complendos vt dicit **Au**
 gustin9 in terco libro de trinita
 te dei. **I**deo omnes transmuta
 cōnes corporalium rerum que
 possunt fieri per aliquas virtu
 tes naturales ad quas pntent
 predicta semina possunt fieri p
 operacionem demonum hys se
 minibus adhibitis. **D**icit cum
 alique res transmutatur in ser
 pentes vel ranas que per putre
 factionem generari possunt. **I**lle
 vero transmutaciones corporali
 um rerum que non pssunt fieri
 virtute nature nulla operacone
 demonis pfiā possunt fm rei ve
 ritatem. **D**icit est qd̄ corpus
 humanum mutetur in corp9 be
 stiale aut qd̄ corp9 hominis mo
 rtuum reuiuiscat. **D**icta sūt om
 nia ista ad confirmacionem pre
 cedentium. nam nisi pietas dei

nobis subueniret a p̄tate demo
 nū nūq̄ effugerem9

**Qualiter demon es pnt̄ mē
 triplīter deludere sensus huma
 nos.**

Secūdo cōsiderāda ē de
 monū potētia respectu
 delusionū. vt ei d̄t **B**o
 na. in .ij. di. viij. pnt̄ demones
 deludere sensus humanos et hoc
 triplīter. **P**rimo ostēdēdo pns
 eē qd̄ nō est. **S**ecūdo ostēdēdo
 rem aliter q̄ est. **T**erco abscon
 dēdo qd̄ pns est. **P**rimū quidē
 facit species offerēdo. **S**ecūduz
 quidē facit sensū vel obiectū
 variando. **T**erdu vero impedi
 mentū p̄stādo. **P**rimū intelli
 gi pot̄ sic. qm̄ fantasmata existē
 tia inter9 offerūtur forti obla
 uone ipsi virtuti interiori vel s
 tus interiori fortiter illis intrin
 dit similitudo rei videtur eē veri
 tas. hoc manifestū est p̄ natu
 rā nā frenetico ppter ascensum
 fumositatū ad cerebrū ex modi
 ca occasione exteriori vt qd̄ vi
 deat vel audiat multa que non
 sūt sibi p̄sencia. **S**imiliter per
 fortē cōuersionē inter cōis fan
 tasma vt veritas. sicut **Aug.** exē
 plificat qd̄ qdā tāta cōuersionē re
 cogitabat cuius dā mētis yma
 ginē qd̄ ei carnalit̄ amiserit vide
 bat eadē vigilādo p̄ hunc modū
 pot̄ demon diuersa hōmī facere

apparere. Est de hoc exemplum
in .ij. dyalogor. li. vbi narrat
Greg. qualiter dū cōstrueret mo-
nasterium quoddā in quo ade-
rat sanctus **Bēdētus** inuentum
est sub terra ydolum quoddā ene-
um. **Q**d cum frēs portassent in
coquinā visū est eis quod exiliis in
de flamma ignis que totā coquinā
nam potuissēt incendere. **Q**d cū
per spm̄ cognouissēt beatus **Bene-**
dictus curcurit ad eos et oracō-
ne facta fantasticiū illud euanu-
it. **S**ecūdo potest dyabolus delu-
dere sensus ostendendo rem ali-
ter quā est. nam naturaliter potest cō-
tingere hoc propter variationē ali-
quā ex parte organi. Sicut quan-
do humor sanguineus vel vapor
igneus descendit ad oculos vi-
detur homini quod ea que exteri-
us sunt sint rubra. Vel propter vari-
ationem aliquā ex parte organi si-
cut contingit aliquādo quod expo-
sitione candele vel dispositione pa-
learū videtur palee esse serpen-
tes. **T**ercio potest dyaboli delu-
dere sensus abscondendo quod prē-
sens est. Nam res que presens
est dupliciter potest latere sensū no-
strū. Aut quod impeditur virtus sen-
sus ne pueniat ad sensibile. Aut
quod impeditur species sensibilis
ne pueniat ad sensum et utroque
modo fieri potest virtute demonis. De
hac delusione diffuse loquitur
Aug. xviii. li. de ciuit. dei. c. xvij.
xviij. et xix. vbi inducit quod tra-

dūt gentiles de socijs dyomedis
conuersis in volucres dicuntque tem-
plum dyomedis esse in insula
dyomedea non longe a monte
gargāo qui est in apulea et hoc
templū circumuolare atque inco-
lere aues illas tam mirabili ob-
sequio ut aqua impleant et as-
pergant et eas si greci uenerint
vel grecorum stirpe progeniti nō
solum quietas esse. verum etiam
insuper adulatū. Si autem alie-
nigenas uiderint subuolare ad
capita tamque grauius idibus vul-
nerare ut etiam perimantur. **N**ā
durus et grandibus costis satis
ad hec prelia prohibentur armate
Hec **Varro** ut astruat cōmemo-
rat alia nō minus incredibilia
de illa magis et famosissima **Circe**
que socios quoque **Ulixis** conuer-
tit in bestias et de archadibus
qui sorte ducti terras natabant quod-
dam stagnum atque ibi conuer-
tebantur in lupos et cum simili-
bus feris per illius regionis des-
serta uiebant. Si autem car-
ne nō uiscerentur hūana rursus
post nouem annos eodem rena-
tato stagno reformabantur in
homines. Si enim dixerimus hec
nō esse credenda non desunt qui
dicant se talia fuisse expertos. **N**ā
et nos inquit **Aug.** cum eē in
Italia audiebam talia de qua
dam regione illarum partium ubi
stabularias mulieres in caseo
dare solere dicebant imbutas

hijis malis artibus quibus vel-
 lent seu possent viatoribus unde
 in iumenta illico vertentur et
 necessaria queq; portarent Post
 q; perfuncta opera iterum ad se
 redirent nec tamen fieri in eismē
 tem bestialem sed rationale hu-
 manāq; seruari. Dicit Apuley-
 us in libris quos asini aurei ti-
 tulo inscripsit sibi huiusmodi ac-
 cidisse ut accepto veneno humano ani-
 mo permanere asinus fieret aut iu-
 dicauit aut finxit. hec vel falsa
 sunt vel tam inusitata vt merito
 non credantur. Firmissime ta-
 men credendum est non solum
 animum sed nec corpus quideq;
 vlla ratione arte vel potestate
 demonum in membra et limas-
 menta bestialia posse conuerti.
 Sed potest esse vt corpora ipsa ho-
 minū alibi iaceant viuēcia
 quidem sed multo grauius atq;
 vehementius q̄ somno suis sen-
 sibus obseratis. talisq; etiam si
 bi ipse homo videat sic vt talis
 videri sibi possit i somnis et por-
 tare onera que onera si vera sūt
 corpora portantur a demonibus
 vt illudatur hominibus. Nā qui-
 dam nomine Prestantius patri
 suo contagisse indicabat vt vene-
 num illud per caseum in domo
 suo sumeret et iaceret in lecto suo
 quasi dormiens qui tamen nul-
 lo modo poteat excitari. post au-
 tem aliquot dies cum velut euig-
 ilasset dicebat et quasi somnia

narrabat que passus est. Cabal-
 lum se se factum armonam in-
 ter alia iumenta militis bau-
 lasse quod itavt narrauit factū
 fuisse cooptū est que tamen ei sua
 somnia videbantur. Indicauit
 et alius se in domo sua p nocte
 ante q̄ requiesceret vidisse veni-
 entem ad se phm quēdā sibi no-
 tissimū sibiq; exposuisse nomul-
 la platonicā que antea rogat
 exponere nolūisset. et cum ab eo
 dem pho quesitum fuisset cur in
 domo ei fecerat quod in domo
 sua petenti negauerat. Non fe-
 ci inquit sed me fecisse somnia
 uia. Ac per hoc alteri p ymaginē
 fantastica exhibita est vigi-
 lanti qd alter vidit in somnijs
 hec ad nos eis referentibus pue-
 nerūt quos nō estimamus fuisse
 mentatos. Hec Aug⁹.

Qualiter demones pnt vexa-
 re corpora

Tertio consideranda ē de-
 monū potentia respā
 vexationum. Possunt
 enim vexare humana corpora. vt
 inquit Aug⁹ libro de natura de-
 monum. Nam ppter subtilita-
 tem nature possunt penetrare
 quecumq; corpora sine obstacu-
 lo. insup pnt illa corpora pturba-
 re et molestare. vt clare p̄ i eu-
 angelijs. de hys quos xps libe-
 rauit. Dieb⁹ etiā meis aliquas

mulieres demoniacas vidi et au-
diui illas loquentes talia que nisi
demoni dicere potuerunt et virtute
Iesu xpi liberate fu-
erunt. Inter ceteras tamen una
fuit Neapolis. Anno dñi .M. .
cccc. lxx. De qua exptus sum q̄
refert̄. **P**redicāte me ibi tempo-
re quadragesimali. Donabat
vndiq; rumōe q̄ anime quorū-
dam defunctorū intrauerāt cor-
pus eius. loquebat̄ illoꝝ ydio-
mata cōmemorabat gesta et q̄
nūq̄ ip̄a didicēāt enārabat. **A**c-
cessit ad eam cū suis illustrissi-
m⁹ Calabrie dux. Regi⁹ primo
genitus. duxit eum in admira-
tionē n̄ puā dū secretissimā illorū
defunctorū ap̄iebat. quadā vto
die ego ipse ad eam videndam
accessi et q̄ primū intraui came-
rā in qua multi aderāt. **I**psa vō
iūuēcula iacebat in lecto cepit
furere oculos torquere vultū q̄
minacem et tristē exhibere. tan-
dem clamans aiebat. **T**u veni-
sti huc. tu ad q̄d. ad q̄d. **E**go re-
spondi vt t̄cū preher in nomi-
ne Iesu gloriosi. at illa. q̄d vis
volo dixi scire quis nam es. **I**-
lla respondit. **E**go sum **S**tepha-
nus siculus quondam armiger
et sc̄pendiarius. **E**go sub-
didi. mentis o fallax et immū-
de spiritus. **A**diuro te p̄ Iesum
in cuius nomine om̄e genu fle-
ditur celestium terrestrium et

infernorum vt veritate; patefa-
cias. **T**unc cum grandi mole-
stia illius corpus arroganter
respondit. **E**go sum dyabolus
at ego. **Q**uare dicebas q̄ eras
anima stephani siculi. et ille vt
decipiam. **A**d hoc enim intendi-
mus vt decipiam⁹. q̄ ve illem⁹
omnes homines fore dānatos
sicut et nos sum⁹. **I**terū ego
interrogauī eum. et quare me
nō decipisti sed mihi x̄tū con-
fessus es. **I**lle addidit. p̄ter of-
ficiū tuum. q̄ tu predicās euan-
gelicam veritatem et es inimicis-
simus noster. **E**go replicauī. q̄
re. quia inquit nos sollicitamus
homines vt pdant̄. tu vero tra-
his illos vt couertantur. **D**ixi ad
huc ego. **Q**uis ego sum. **R**ndit
Tu es frater robertus qui p̄ o-
nem **I**taliā pluribus annis
fuiisti cōtrarius op̄tib⁹ nostris
et nouiter venisti **N**eapolim et
prima die quadragesime predi-
casti in castro coram rege **F**erdi-
nando. **E**go p̄ci⁹ ab illo. quare
odio habetis deū. **R**ndit. q̄ eie-
cit nos de celo empyreo et pri-
uauit nos dignitate nr̄a. **E**t
ne immorer multus p̄ longum
spacium ad interrogata respon-
dit licet q̄nq; male libenter et
ita docte. ita efficaēter. ita etiā
hostiliter veritate; exp̄mebat
q̄ omnino et infallibiliter dep̄-
hendi ip̄sū dyabolū eē cui a m

precepisset in nomine ihu corpus illud exiret nec eam lederet post multas cavillationes faciens te misericordia di abscessit. Sic mansit vero puella illa pallida et a me interrogata quod faceret. respondit se a somno euigilasse cum omnium membrorum suorum collisione. Quare autem deus permittat a quando homines sic vexari. respondetur potest quod hoc facit aut ad malum cum punitione. aut ad bonorum purgationem et probationem aut ad sue glorie manifestationem. iudicia tamen eius abyssus multa.

Quare omnes volentes possunt non solum resistere demonibus sed etiam illos vincere et superare

Capitulum tertium

Quoniam audiunt homines que de demonibus dicta sunt nimio terrore corripuntur. diffiduntque posse saluari dum opus est cum hostibus tam terribilibus conferere manus. Perumtamen ut gregorius ait. debilis est hostis et non vincit nisi volentem. Quare facile est non solum resistere viribus demonum sed etiam eos vincere et superare. Ad ut plene innotescat in hoc tertio misterio ostendemus quod quilibet volens dyabolum et omnes demones ad malum nos impellentes potest confundere. probabimus autem hoc

triplici ratione:

Primo ratione ligationis
Secundo ratione custoditionis
Tercio ratione permissionis

Quod per dominum nostrum iesum christum ligata est omnis vis et potestas demonum

Primo potest videri quibus dyabolo resistere illucque vincere et superare ratione ligationis. quod per dominum iesum saluatorem nostrum eius potestas ligata est. Unde Apoc. xx. Ioh. ait. Vidi angelum. i. christum descendere de celo habentem clauem abyssi et cathenam magnam in manu sua et apprehendit draconem serpentem antiquum qui est dyabulus et sathanas et ligauit eum. Notandum tamen secundum Iona. di. xix. iij. li. quod sicut etiam dicit magister in textu per passionem christi sumus a potestate dyaboli liberati. omnis quidem quantum ad sufficientiam. sed illi soli qui sunt de eius corpore quod est etiam quantum ad efficaciam. Dyabolus enim ante passionem christi habebat duplicem manum scilicet attrahentem et impellentem. Manus attrahens erat potestas trahendi ad lumbum etiam iustos et sanctos. Manus impellens erat potestas precipitandi in malum vel per fallaciam vel per violentiam quia temptabat ut draco temptabat etiam ut leo. et prima manus scilicet attrahens erat

rante potēte vt null⁹ possit esse
sistere et hęc fuit ei om̄no ampu
tata per xpm̄. Iā em̄ nullū tūc
pōt ad lymbū trahere. q̄ p̄ passi
onē xpī deletū est tyrographuz
peccati ade. Manū autē impel
lentē habebat ita fortē vt cum
maḡ difficultate possit q̄s ei resi
stere. et ideo fere in omnib⁹ reg
nabat. om̄es em̄ vel superabat
per fraudulēciā vel per violēciā
et hęc ptās debilitata ē per xp̄m̄
per quē lumē veritatis aperitur
cōtra fraudulēciā dyabolicā
et adiutoriū v̄tutis tubiūc cōn
dyabolicā violēciā. Apparuit
autē lumē veritatis et interius
per diuinā inspirationē et exte
rius per hūanā instructionē iā
em̄ omnib⁹ est veritas p̄palata
et ideo destructa est p̄dlatia q̄
p̄ n̄ regnabat adiutoriū eā v̄
tutis tubiūc per gr̄e infusionē
que rēpmit cōcupiscēciā.

¶ Q̄ p̄pter angelū custodiētē
possum⁹ dyabolo resistere

Secundo p̄t vnus quisq̄
dyabolo resistere illūq̄
vincere et superare cōe
custodiēciōis. nā h̄nt oēs hōmes
angelū custodiētē. vt Ihero.
docet super math. et p̄mit ma
gister in. ij. dixi. quāē si temp
tat dyabolus ad malū angelū
custodiēs induat ad bonū. De
custodiā v̄to bonoz angeloz

dictū est in quadragesimali in
sermōe de amore dei ad animā
ideo hic nō cito diffusius de il
la tractare

¶ Q̄ de⁹ nō p̄mittit vt dyabo
lus temptet hominē p̄ volunta
te sua

Quod p̄t vnus quisq̄ dy
bulo resistere illūq̄ su
perare rācōe p̄missio
nis vt em̄ dicit ap̄tus p̄mo ad
cor. iij. Fidelis deus qui nō per
mittit vos temptari supra id qd̄
potestis. sed facit cū temptacōe
p̄uentū. Nūq̄ ergo de⁹ sinit a
liquē a demone impugnari cui
nō p̄stet gr̄am ne decipiat aut
opp̄imat. Nostra igitur inter
est foriter dimicare q̄ si legiti
me certauerim⁹ cōronabimur.
quia vt dicit Jacobi p̄mo Bea
tus vir qui suffert temptacōz
quomā cū p̄batus fuerit accipi
et coronā vite quā nobis lar
gias xpc̄ dei fili⁹. amen

¶ P̄mo quintis de cognicōe
superbie que fugiēda est ne cū
angelis uentib⁹ deputemur.

Nulum admodū
p̄deset nobis in
telligē q̄ dcā sūt
de iudicio dei cōn
āgelos transḡ res
sors nisi oī studio et diuigē a